

20.1. İnflamatuvar Bağırsak Hastalıkları

Hakan SÖZEN¹

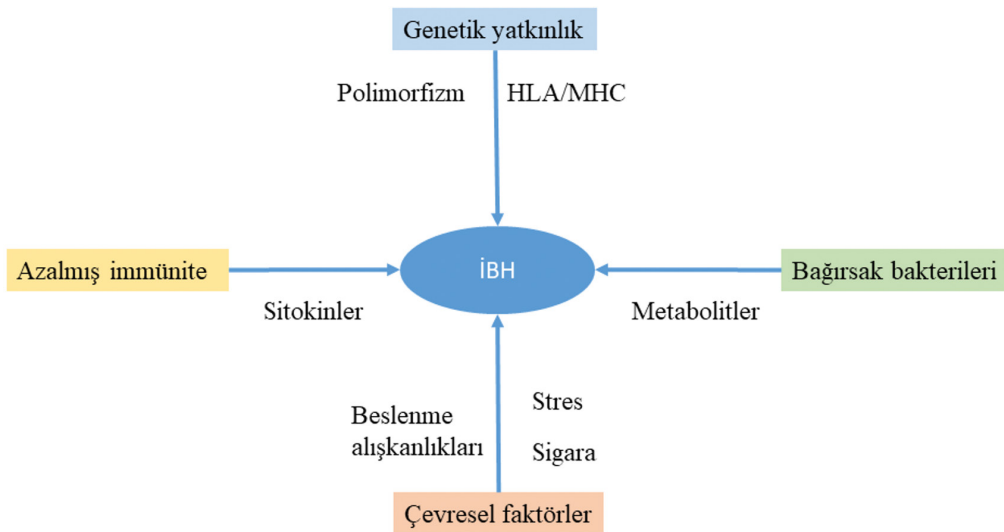
İnflamatuvar bağırsak hastalığı (İBH), patogenezi hala tam olarak anlayılamayan, kronik inflamatuvar bağırsak hastalıklarıdır. Bu grupta, benzerlikleri yanında belirgin klinik ve patolojik farklılıklar içeren, Crohn hastalığı (CH) ile Ülseratif kolit (ÜK) bulunur.

ETİYOLOJİ

İnflamatuvar bağırsak hastalığının etiolojisinin, kesin olarak bilinmemekle birlikte,

genetik olarak yatkın bireylerde, bilinmeyen bir çevresel faktörünün (ilaçlar, toksinler, enfeksiyonlar) tetiklemesi sonrası bağırsak florası ile etkileşime girip bağırsak mukozasında kontrolsüz bir immün aracılı inflamatuvar yanıt oluşturduğu düşünülmektedir (Şekil 1).

Kronik inflamatuvar yanıt, bağırsak bağışıklığının bozulmasına ve sonrasında gastrointestinal (Gİ) mukozalarda hasara yol açar. Bu yanıt aynı zamanda birçok Gİ dışı belirtilerinin oluşmasına da neden olur.

Şekil 1. İBH gelişmesini etkileyen faktörler.

¹ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi AD., mhakansozen@gmail.com

Tablo 2. İBH'da ayırıcı tanı.

- Anoreksiya nervoza
- Apandisit
- Bakteriyel Gastroenterit
- Bulimia Nervoza
- Çölyak Hastalığı
- Clostridioides (Clostridium) Difficile Kolit
- Mikroskopik Kolit (Kollajenöz ve Lenfositik Kolit)
- Sitomegalovirüs Koliti
- Divertikülit
- Eozinofilik Gastroenterit
- Gıda zehirlenmesi
- Giardiazis
- Bağırsak Motilite Bozuklukları
- Bağırsak Radyasyon Yaralanması
- İrritabl Bağırsak Sendromu (İBS)
- Laktoz intoleransı
- Salmonella Enfeksiyonu (Salmonelloz)
- Viral Gastroenterit

KAYNAKLAR

1. Nikolaus S, Schreiber S. Diagnostics of inflammatory bowel disease. *Gastroenterology*. Nov 2007. 133(5):1670-89.
2. Tsianos EV, Katsanos KH, Tsianos VE. Crohn hastalığının tanı ve prognozunda genetiğin rolü. *Dünya J Gastroenterol*. 2012 14 Ocak 18(2):105-18.
3. Greuter T, Piller A, Fournier N, Safroneeva E, Straumann A, Biedermann L, Godat S, Nydegger A, Scharl M, Rogler G, Vavricka SR, Schoepfer AM., Swiss IBD Cohort Study Group. Upper Gastrointestinal Tract Involvement in Crohn's Disease: Frequency, Risk Factors, and Disease Course. *J Crohns Colitis*. 2018 Nov 28;12(12):1399-1409.
4. Thoreson R, Cullen JJ. Pathophysiology of inflammatory bowel disease: an overview. *Surg Clin North Am*. 2007 Jun. 87(3):575-85.